

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS MASEI • MAAMAR 4

אלה מסעי בני כו' ויכתב משה את מוצאיהם...

“These are the journeys of the children
of Israel... And Moshe wrote their goings-
forth according to their journeys”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likkutei-torah/masei/4/

1 אלה מסעי בניי [בני ישראל] כו' ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם כו' ואלה מסעיהם למוצאיהם. וצ"ל למה גבי ויכתוב משה הקדים מוצאיהם למסעיהם ואח"כ הפך ואומר ואלה מסעיהם למוצאיהם.

"These are the journeys of the children of Israel," etc. "And Moshe wrote their goings-forth according to their journeys," etc., "and these are their journeys according to their goings-forth." We need to understand why, regarding "And Moshe wrote," [the verse] put "their goings-forth" before "their journeys," and afterwards reversed [the order] and says, "and these are their journeys according to their goings-forth."

גם מהו ויכתוב משה כו' דמסתמא משה כתבו ככל התורה אשר הקב"ה אומר ומשה אומר וכותב.

Also, what is [the meaning of] "And Moshe wrote," etc.? For presumably Moshe wrote it, like all the Torah, which the Holy One, blessed be He, says, and Moshe says and writes.

אך הענין כי הנה ענין המסעות שנסעו וחנו במדבר מ"ב פעמים עם הארון ויהי בנסוע כו'

But the explanation is this. The journeys in which they traveled and camped in the desert forty-two times with the Ark — "And it was, when [the Ark] set out," etc.,

ובנוחה כו' רק שהארון נעשה אח"כ ומסעות הראשונות עד מדבר סיני נסעו בלא הארון שהם כנגד שם מ"ב אנא בכח גדולת ית"ץ כו'

and "when it rested," etc.; only, the Ark was made later, and the first journeys, up to the desert of Sinai, they traveled without the Ark — they correspond to the Name of forty-two [letters], "We beseech You, by the great power of Your right hand, release the bound one," etc.

אף שהיה זה בסיבה מחמת חטא המרגלים שנגזרה גזירה להתעכב מ' שנה במדבר עכ"ז [עם כל זה] הרי הוא ית' הוא סיבת הסיבות.

Although this came about through a cause — because of the sin of the spies, when the decree was issued that they be held back forty years in the desert — nevertheless, He, may He be blessed, is the Cause of causes.

2 והנה גם ע"פ הנגלה יש טעם לזה כדי שימצאו האוצרות לקיים מ"ש ובתים מלאים כל טוב כו' כמ"ש רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה].

Now, also according to the revealed [teaching] there is a reason for this: so that they would find the treasures, to fulfill what is written, "and houses full of all good things," etc., as our Sages, of blessed memory, said.

וע"פ הנסתר נזכר בספרים שהוא כדי להכניע את המדבר הגדול והנורא ע"י מ"ב מסעות שנסעו וחנו כנס"י [כנסת ישראל] עם הארון שהם כנגד שם מ"ב כו'.

And according to the hidden [teaching], it is mentioned in the books that it was in order to subdue "the great and awesome desert" through the forty-two journeys in which the Congregation of Israel traveled and camped with the Ark, which correspond to the Name of forty-two [letters], etc.

3 ולהבין מהו ענין הכנעה זאת להמדבר הלא הוא שממה ואין דר בו. אך הענין הוא

And to understand what this subduing of the desert is — is it not desolate, with no one living in it? But the explanation is

כי המדבר נק' מדבר העמים שהוא מקור יניקת כל הקליפות והוא לעומת בחינת ירושלים שהוא המקור לכל העולם כולו בקדושה כי זה שער השמים שנמשך שם ההשפעה מלמעלה

that the desert is called "the desert of the nations," which is the source from which all the kelipos draw their nurture. And it is the counterpart of the aspect of Jerusalem, which is the source for the whole world in holiness, for "this is the gate of heaven," where the flow from above is drawn down;

כי שם צוה ה' את הברכה ומשם היו מקבלים כל הארצות (וכמ"ש בזהר פ' תרומה דקנ"ז ע"א ועיי' עוד בזהר פ' יתרו דע"ט א')

for "there Havayah commanded the blessing," and from there all the lands would receive (as is written in the Zohar, Parshas Terumah, folio 157, side a; and see further in the Zohar, Parshas Yisro, folio 79, side a).

ולכן ירושלים הוא באמצע הישוב ואת זה לעומת זה עשה האלקים בחי' מדבר הוא מקור כל הקליפות Therefore Jerusalem is in the middle of the inhabited world. And "G-d has made this opposite that": the aspect of desert is the source of all the kelipos.

ולכן הוא ארץ מלחה אשר לא יעשה פרי כו' כי בקדושה מיהב יחבי משקל לא שקלי וכמ"ש ואתה מחיה את כולם שתמיד נמשכים השפעות החיות.

Therefore it is "a salt land, which does not yield fruit," etc. For in holiness, "giving, they give; taking, they do not take," as it is written, "and You give life to them all": the flows of life-force are drawn down constantly.

ולהיפך בקליפה כתיב הב הב שמבקשים הכל בשביל עצמם לגרמיה ואינן משפיעים לזולתם (ועיין מענין הב הב בזהר פ' קדושים ד"פ ע"ב ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ובאדרא דנשא קל"ה סע"א [סוף עמוד א] ובפ' וירא דק"י ע"ב ובפ' בשלח דנ"ו ע"א)

Conversely, of kelipah it is written, "Give, give!": they seek everything for themselves, for their own sake, and do not give to others (and on the subject of "Give, give," see the Zohar, Parshas Kedoshim, folio 80, side b, and the commentary of the Ramaz there; and the Idra of Naso, folio 135, end of side a; and Parshas Vayera, folio 110, side b; and Parshas Beshalach, folio 56, side a).

ולכן עפר מדבר פסול לכיסוי הדם לפי שאינו מגדל צמחים כו' כמ"ש בגמרא. וע"י שנסעו בו בניי [בני ישראל] הכניעו אותם ומעשה אבות הוא פעולה לבנים עד

Therefore desert earth is unfit for covering the blood, because it does not grow plants, etc., as is stated in the Gemara. And through the children of Israel traveling in it, they subdued them; and the deed of the fathers works [its effect] for the children until

סוף כל הדורות שמחמת זה יש ביכולת האדם להכניע הגוף שלו שהוא משכא דחויא מבחי הקליפות הן בעוון חוללתי ובחטא יחמתני אמי שתחלת הווייתו הוא מן תאוה כו'

the end of all the generations: because of this, a person has the ability to subdue his own body, which is "the serpent's skin," from the aspect of the kelipos — "Behold, I was formed in iniquity, and in sin did my mother conceive me," for the beginning of his coming into being is from desire, etc.,

וכמ"ש ברבות תזריע פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] כלום נתכוין כו' וכדי שיסכים גם הגוף לרצון הנפש אלקית בבחי ואהבת כו' זהו ע"י שכבר נכנע המקור שלהם

as is written in Midrash Rabbah, Tazria, chapter 14: "Did he intend...", etc. And for the body, too, to consent to the will of the G-dly soul, at the level of "And you shall love," etc. — this comes about because their source has already been subdued.

אבל לולי זה לא היה יכולת בשום אופן לאדם להתגבר על גופו ונפשו הבהמית כ"א לפי שכבר נכנע המקור שלהם לכן גם הענפים יהיו נכנעים ע"י האדם כו' והיינו ע"ד כלל ופרט כו':

But were it not for this, a person would have no ability whatsoever to overcome his body and his animal soul. Rather, because their source has already been subdued, therefore the branches, too, will be subdued by a person, etc. And this is along the lines of "general and particular," etc.

4 ב אך עדיין צ"ל למה היתה זאת מאת ה' לברוא הקליפות ושח"כ יצטרכו להכניעם לא יהיה לא הא ולא הא.

2. But we still need to understand why this was from G-d: to create the kelipos, and that afterwards it would be necessary to subdue them. Let there be neither this nor that!

הנה כתיב ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה כו' וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] אל תקרי מה אלא מאה ברכות שחייב אדם לברך כו'.

Now, it is written, "And now, Israel, what (mah) does Havayah your G-d ask of you, but to fear," etc.; and our Sages, of blessed memory, said: do not read mah ("what") but me'ah ("a hundred") — the hundred blessings that a person is obligated to recite, etc.

דהנה הברכה יש בה נוכח ונסתר (ועיין מזה בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הברכות פרק שני) בא"י [ברוך אתה ה' היינו נוכח]

For a blessing contains both direct address and the hidden [third person] (and see about this in Pri Etz Chaim, Sha'ar HaBerachos, chapter two). "Blessed are You, Havayah" is direct address,

כי ואתה מחיה את כולם ע"י אותיות שמא' ועד תי"ו ובמחשבה א' ברא את כל העולם שבו רבוא רבבות ברואים לאין קץ ותכלית גבוה מעל

because "and You give life to them all" through the letters from alef to tav, and with a single thought He created the entire world, in which there are myriads upon myriads of creations without end or limit, "high above

גבוה כמ"ש וקדושים בכל יום יהללך סלה שאחר שאומרים סדר קדושה של המלאכים שאומרים קדוש וברוך כו' אח"כ אומרים וקדושים הם הנשמות יהללך סלה לאין קץ כו'

high," as it is written, "And holy ones praise You every day, selah": after we say the order of the Kedushah of the angels, who say "Holy" and "Blessed," etc., afterwards we say, "And holy ones" — these are the souls — "praise You, selah," without end, etc.

הגם שבספרים לא נזכר אלא ב' בחי' ג"ע [גן עדן] התחתון ועליון ואף גם על ג"ע [גן עדן] תחתון אמרו באחר מוטב דלידייניה כו'

Although in the books only two levels are mentioned, the lower and the higher Gan Eden, and even regarding the lower Gan Eden they said of Acher, "It is better that he be judged," etc.,

וקי' [וקל וחומר] על גי'ע [גן עדן] העליון ובאמת יש עוד רבבות מדרגות בעילוי אחר עילוי לאין קץ ות"ח [ותלמיד חכם / ותלמידי חכמים] אין להם מנוחה כו' וגם במלאכים אלף אלפין גדוד א' והגדודים אין להם מספר והכל נמשך ממחשבה אחת

and all the more so regarding the higher Gan Eden — in truth there are yet myriads of levels, one exaltation above another without end, and “Torah scholars have no rest,” etc. And among the angels, too, “a thousand thousands” is one troop, and the troops are without number. And all of it is drawn from a single thought.

ולכן הכל כלא חשיב קמיה ית' כמו עד"מ באדם מחשבה א' הוא כלא חשיב אפילו

Therefore everything is considered as nothing before Him, may He be blessed — just as, by way of analogy, in a person a single thought is considered as nothing, even

רק נגד כח המחשבה שהן כ"ב אותיות שבנפש המדברת שיוכל לחשוב בהן מחשבות לאין קץ ותכלית, ואצ"ל [ואין צריך לומר] לגבי עצמות הנפש שגם כללות כח המחשבה הוא רק לבוש לבד כו'.

merely in relation to the power of thought, which is the twenty-two letters in the speaking soul, with which he can think thoughts without end or limit; and needless to say, in relation to the essence of the soul, for even the power of thought as a whole is merely a garment, etc.

5 וזהו ענין הבקשה ברוך אתה ברכה הוא המשכה וגילוי בחינות אותיות המחשבה היינו הכ"ב אותיות עצמן כח המחשבה כו' ונק' אתה לשון נוכח כי זהו המשכת בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין].

And this is the meaning of the request “Blessed are You”: blessing is a drawing down and revelation of the aspects of the letters of thought, that is, the twenty-two letters themselves, the power of thought, etc. And it is called “You,” the language of direct address, because this is the drawing down of the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin).

ואח"כ אשר קדשנו בלשון נסתר הוא בחי' סוכ"ע שהמחשבה היא בטלה לגבי עצמיות אור א"ס ב"ה וכמו בנפש ביטול מחשבה לגבי השכל שגם כח המחשבה הוא

And afterwards, “who has sanctified us,” in the language of the hidden [third person], is the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), where thought is nullified before the very essence of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He. As in the soul, [there is] the nullification of thought before intellect, for even the power of thought is

רק בחי' לבוש הנפש משא"כ השכל הוא מבחי' עצמיות הנפש ואצ"ל [ואין צריך לומר] לגבי למעלה מהשכל וק"ו [וקל וחומר] לגבי עצמיות הנפש, וכך הוא ביטול המחשבה לגבי הרצון עליון שלמעלה מהמחשבה, ויש גם למעלה מהרצון כו'

only the level of a garment of the soul, whereas intellect is of the essence of the soul; and needless to say [thought is nullified] before what is above intellect, and all the more so before the essence of the soul. So too is the nullification of thought before the Supreme Will, which is above thought; and there is also [what is] above the will, etc.

ועי' המצות שהם רצון עליון ממשיכים גילוי א"ס ב"ה, דהיינו המשכת בעל הרצון בעל המחשבה

And through the mitzvos, which are the Supreme Will, one draws down a revelation of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He — that is, the drawing down of the Master of the will, the Master of the thought.

(והנה במ"א נתבאר שזהו ענין שבחרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] לקרוא את הבורא ית' בשם הקב"ה יותר מבשאר שמות והיינו לפי שקדוש וברוך זהו ענין ב' בחי' אלו דסוכ"ע וממכ"ע [וממלא כל עלמין] כמ"ש מזה בד"ה קא מיפלגי במתיבתא דרקיע אם בהרת כו'

(Now, it has been explained elsewhere that this is why our Sages, of blessed memory, chose to call the Creator, may He be blessed, by the name “the Holy One, blessed be He” more than by other names: because “Holy” and “Blessed” are these two levels, the light that encompasses all worlds and the light that fills all worlds, as is written about this in the discourse beginning “They were disputing in the Heavenly Academy: if the bright spot,” etc.,

עד הקב"ה אומר טהור כו' ע"ש ולכן נגד ב' בחי' הללו בא בהברכה לשון נכח בברוך אתה ולשון נסתר באשר קדשנו כו' והיינו פי' הקדוש ברוך הוא)

up to “the Holy One, blessed be He, says: pure,” etc.; see there. Therefore, corresponding to these two levels, the blessing has the language of direct address in “Blessed are You” and the language of the hidden [third person] in “who has sanctified us,” etc. And this is the meaning of “the Holy One, blessed be He.”)

והכח הזה במצות הוא לפי שנשפלו במעשה וסוף מעשה במחשבה תחלה וכמ"ש צחוק עשה לי אלהים שם אלהים דייקא הגורם להיות בחי' יש הוא העושה צחוק ותענוג למעלה ע"י הביטול ש היש בטל אח"כ

And this power in the mitzvos is because they descended low into action, and "last in action, first in thought." As it is written, "Elokim has made laughter for me": specifically the Name Elokim, which brings about the level of something (yesh), is what makes laughter and delight above, through the nullification, when the something is afterwards nullified.

וזהו לוינתן זה יצרת כו' פי' לוינתן לשון התחברות שהוא התחברות יש לאין שהגשמיות בטל לרוחניות יצרת לשחק בו שמזה נעשה שחוק וחדוה למעלה (ועמ"ש פ' פנחס בד"ה צו את בניי [בני ישראל] כו').

And this is "Leviathan, which You formed," etc. That is, Leviathan denotes joining: it is the joining of something with nothing, for physicality is nullified to spirituality. "You formed to play with it": from this, laughter and joy come about above (and see what is written in Parshas Pinchas, in the discourse beginning "Command the children of Israel," etc.).

וזהו אל תהי ברכת הדיוט קלה כו' פי' שהוא ההעלאות מענינים גשמיים שבעוה"ז שהן נקי' מילין דהדיוטא ואל תהי קלה

And this is "Let not the blessing of a commoner be light," etc. That is, it is the elevations from physical matters of this world, which are called "words of a commoner"; "and let it not be light,"

כי ע"י ביטול היש ע"י דוקא נעשה הברכה וההמשכה מלמעלה ולכן נקי' ברכת הדיוט כו'

for through the nullification of the something — through this specifically — the blessing and the drawing down from above come about. Therefore it is called "the blessing of a commoner," etc.

[ועיין מענין ברכת הדיוט ברע"מ [ברעיא מהימנא] נשא [קכ"א ב'] ור"פ תצא ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ושם ועמ"ש בד"ה ושאתם מים בענין אע"פ [אף על פי] שהאש יורד מלמעלה מצוה להביא מן ההדיוט].

[And see on the subject of "the blessing of a commoner" in the Raaya Mehemna, Naso (folio 121, side b), and at the beginning of Parshas Teitzei, and in the commentary of the Ramaz on both places; and see what is written in the discourse beginning "And you shall draw water," on the teaching that although the fire descends from above, it is a mitzvah to bring [fire] from the commoner.]

וזהו יסוד כל המצות כמו צדקה שנותן ממונו שייגע עליו בכל רמ"ח אברים ונותנו לעני ועושה מיש לאין ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] בכל מאדך בכל ממונך.

And this is the foundation of all the mitzvos. For example, charity: one gives his money, for which he toiled with all his 248 limbs, and gives it to a poor person, and [so] makes something into nothing. Therefore our Sages, of blessed memory, said: "with all your might (me'odecha)" — "with all your money."

6 ובאמת פ"י מאדך הוא האהבה בלי גבול אך הענין ששניהם אמת. כי הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה]

טוב זה יצ"ט [יצר טוב] מאד זה יצה"ר [יצר הרע], והטעם

In truth, the meaning of "your might" (me'odecha) is love without limit. But the explanation is that both are true. For our Sages, of blessed memory, said: "'Good' — this is the good inclination; 'very' (me'od) — this is the evil inclination." And the reason

כי הנפש עם היות שהיא חלק אלוה ממעל מ"מ היא מוגבלת והאהבה שלה היא בבחי' גבול ומדה וא"א לה להגיע לבחי' מאד שהוא בלי גבול ולהתכלל בא"ס ב"ה שאין לו תחלה ותכלה

is that the soul, although it is "a part of G-d above," is nevertheless limited, and its love is in the manner of limit and measure; and it is impossible for it to reach the level of me'od ("very"), which is without limit, and to be included in the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, who has no beginning and no end,

אלא ע"י נפש הבהמית דוקא כאשר גם היא נהפכת ממרירו למיתקא וחפיצה וחשקה לדבקה בו ית' שאהבה זו היא בלי גבול.

except through the animal soul specifically, when it too is transformed from bitterness to sweetness and desires and longs to cleave to Him, may He be blessed; for this love is without limit.

7 וכמשל מרוצת המים כשבוקעים ההסתר שהיה מסתיר ומעכב ומונע את מרוצתם שאז הוא כתגבורת עצומה כו'.

It is like the analogy of the rush of water when it breaks through the concealment that had been concealing, holding back and preventing its flow: then it is with tremendous force, etc.

והיינו ג"כ ענין א' עם משנ"ת [מה שנתבאר] לעיל שע"י ביטול היש דוקא הוא שנתעורר למעלה בחי' א"ס.

And this, too, is one and the same matter with what was explained above: that it is specifically through the nullification of the something that the level of the Infinite One (Ein Sof) is aroused above.

8 וזהו ענין הממון בבחי' בכל מאדך וכמ"ש צדקה תרומם גוי שעייז תבוא נה"ב [נפש הבהמית] לבחי' בכל מאדך כו'.

And this is the matter of money being at the level of “with all your might (me’odecha),” as it is written, “Charity exalts a nation”: for through this the animal soul comes to the level of “with all your might,” etc.

ועד"ז הוא כל מעשה המצות מיש לאין והם היפוך מבחי' מדבר שהוא הב הב ולא להשפיע כו'

In the same way, all the performance of the mitzvos is from something into nothing, and they are the opposite of the aspect of the desert, which is “Give, give!” and not bestowing, etc.

וזהו מה ה' אלקיך שואל מעמך פי' מה היינו בחי' ביטול לעשות מיש אין דהיינו שלא יהיה נחשב יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] לומר כך אני רוצה

And this is [the meaning of] “What (mah) does Havayah your G-d ask of you”: mah, “what,” is the level of self-nullification (bittul) — to make of something nothing; that is, that one not be considered something, a thing unto himself, so as to say, “This I want

וזה אני רוצה כו' כ"א להיות משים עצמו כשיריים שלא יתפוס מקום כלל כאלו הוא אין ואפס ממש וזהו בחי' מ"ה [שם מ"ה].

and that I do not want,” etc.; but rather to make himself like leftovers, so that he takes up no space at all, as though he were truly nothing and naught. And this is the level of Mah.

9 ועמ"ש סדי"ה מה טובו. וכדי לבוא לבחי' מה וביטול תיקנו מאה ברכות שהם המשכות מלמעלה כנפש בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הנותן כח להיות אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] וביטול היש.

And see what is written at the end of the discourse beginning “How goodly.” And in order to come to the level of Mah and self-nullification (bittul), they instituted a hundred blessings, which are drawings down from above into the soul, the level of an arousal from above, which gives the power for there to be an arousal from below and the nullification of the something.

עמ"ש כד"ה ואתחנן מענין ברכת המצות וגם שע"י מאה ברכות נמשך אח"כ להיות מבחי' מ"ה [שם מ"ה] בחי' מאה בתוספת אות א' שמקור המשכה זו הוא מבחי'

See what is written in the discourse beginning “And I besought” on the subject of the blessing over the mitzvos, and also that through the hundred blessings [the power] is afterwards drawn down for the level of Mah to become the level of me’ah (“a hundred”), with the addition of the letter alef; for the source of this drawing down is from the level

שהוא סתימין כו' ועמ"ש מזה בפ' תולדות בביאור ע"פ מים רבים בסופו,
דכל סתימין כו' ויכתב משה את מוצאיהם

that is "the most hidden of all hidden," as is written in the Zohar, Parshas Chayei Sarah (folio 123, side a), on the subject of the hundred blessings: "from the supernal place, the most hidden of all hidden," etc. And see what is written about this in Parshas Toldos, at the end of the explanation on the verse "Many waters."

וזהו ענין אל"ף אותיות פלא, ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הברכות פ"א ולהיות המשכה זו הוא ע"י
בחי ביטול היש שנמשך מבחי מ"ה [שם מ"ה]

And this is the meaning of [the name of the letter] alef [having] the letters of pele ("wonder"). And see Pri Etz Chaim, Sha'ar HaBerachos, chapter 1. And since this drawing down comes through the level of the nullification of the something, which is drawn from the level of Mah,

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] איזהו שוטה המאבד מה שנותנין לו כו' וכמ"ש במ"א ולכן כל גיאה
שהוא היפך מבחי מ"ה [שם מ"ה] נקרא שוטה כו'.

therefore our Sages, of blessed memory, said: "Who is a fool? One who loses what is given to him," etc., as is explained elsewhere. And therefore every haughty person, which is the opposite of the level of Mah, is called a fool, etc.

10 והנה מבואר לעיל שכל מעשה המצות הוא בחי ביטול היש ועי"ז נמשך בהם ג"כ גילוי א"ס ב"ה
מלמעלה למטה.

Now, it was explained above that all the performance of the mitzvos is the level of the nullification of the something, and through this a revelation of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, is also drawn into them from above to below.

ולכן נק' רמ"ח אברים כמשל האבר שהוא כלי לחיות הנפש ות"ת [ותלמוד תורה] כנגד כולם כי ותורתך
בתוך מעי כתיב שהיא בחי מזון לנפש.

Therefore they are called "248 limbs," as in the analogy of a limb, which is a vessel for the life-force of the soul. And "the study of Torah is equal to them all," for it is written, "and Your Torah is within my innards": it is the level of food for the soul.

11 ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] **ויתר הקב"ה על עבודת כוכבים וג"ע** [וגילוי עריות] **וש"ד** [ושפיכות דמים]

ולא ויתר על ביטול תורה לפי שהמצות מעשיות הם בחי' המשכה באברים החיצונים

Therefore our Sages, of blessed memory, said: the Holy One, blessed be He, overlooked idolatry, forbidden relations and bloodshed, but did not overlook the neglect of Torah. For the practical mitzvos are the level of a drawing down into the external limbs;

ולכן ויתר עליהם עד"מ בגשמיות כי גם כשהוא מחוסר אבר חיצוני יכול הוא לחיות רק שיהיה בעל מום כו', ולא ויתר על ביטול תורה שהוא בחי' אברים הפנימים ונקיבתם במשהו כו'

therefore He overlooked them — by way of analogy in physical terms: even when a person lacks an external limb, he can live, only he will be blemished, etc. But He did not overlook the neglect of Torah, which is the level of the internal organs, and their perforation, by even the slightest amount, [is fatal], etc.

ואמנם עסק התורה צ"ל ג"כ בבחי' ביטול הנ"ל, וכמ"ש במ"א שלכך נאמר ודברת בם סמוך לובכל נפשך ובכל מאודך כו'

Indeed, the study of Torah must also be in the manner of the self-nullification (bittul) mentioned above, as is explained elsewhere: this is why “and you shall speak of them” is said next to “and with all your soul and with all your might,” etc.

ועי"ז ממשיך גילוי אור א"ס ב"ה בהתורה ונק' עוסק בתורה לשמה ר"ל [רוצה לומר] לשם התורה עצמה להמשיך בה גילוי אור א"ס שלמעלה מהחכמה

And through this one draws a revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, into the Torah; and this is called “studying Torah for its sake (lishmah),” that is to say, for the sake of the Torah itself: to draw into it a revelation of the Infinite Light, which is above Chochmah (wisdom).

וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] **על שלא ברכו בתורה תחלה ולא אמרו על התורה כי פ"י ברכו בתורה היינו המשכת אור א"ס בתוך התורה כו':**

And this is what our Sages, of blessed memory, said: “because they did not first bless in the Torah” — and they did not say “over the Torah” — for the meaning of “bless in the Torah” is the drawing of the Infinite Light into the Torah, etc.

12 ג וכן הוא ענין הברכה שלפני המצות בא"י [ברוך אתה ה'] אלקינו מלך העולם שמתחלה הוא המשכת א"ס

ב"ה בנפש האדם

3. So too is the matter of the blessing before the mitzvos, "Blessed are You, Havayah, our G-d, King of the world": first it is the drawing down of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, into the soul of man.

וזהו הוי' אלקינו שלנו משמע והיינו ע"י ככל לבכך שיהיה גילוי אלקות בבי' חללי הלב

And this is "Havayah our G-d," which implies [that He is] ours. And this is through "with all your heart": that there be a revelation of G-dliness in the two chambers of the heart,

דהיינו חלל השמאלי מלא דם בחי' גבורות ומרירות מימי שנותינו בהם שבעים שנה וכל מגמתנו
וחפצנו בענייני גשמיים בפרנסה

that is, the left chamber, full of blood — the level of gevuros (severities) and bitterness over "the days of our years, they are seventy years," while all our aim and desire is in physical matters, in livelihood

ולעזוב לבניו אחריו וכי בשביל זה ירדה נשמתו בעוה"ז כו' אשר בהתכוונן בזה יתמרמר לבו מאד אך
זהו בחלל אחד הוא השמאלי.

and in leaving [something] for his children after him — and was it for this that his soul descended into this world?, etc. — so that when he contemplates this, his heart will become very bitter. But this is in one chamber, the left.

13 וחלל הימני מלא רוח חיים הוא בחינת שמחת הנפש ע"י מצות ה' שהם רצונו ית' שנתלבש בעשייה
וע"ז נאמר ישמח ישראל בעושיו כו'.

And the right chamber, full of the breath of life, is the level of the soul's joy through the mitzvos of G-d, which are His will, may He be blessed, that has clothed itself in action; and of this it is said, "Let Israel rejoice in its Maker," etc.

וזהו בכינונים והם הגורמים להיות כמ"כ [כמו כן] גם בצדיקים אלא שהוא באופן אחר כי הצדיקים אין
בהם רע כלל להיות מזה מרירות גשמיים

And this is in the beinonim (intermediate ones); and they are the ones who bring it about that it be likewise in the tzaddikim as well, only in a different manner: for the tzaddikim have no evil in them at all, from which there would be physical bitterness;

רק שהוא בחי' פחד ויראה מה' ומהדר גאונו ואח"כ השמחה היא בחי' אהבה בתענוגים כו'

rather, it is the level of dread and awe of G-d and of the splendor of His majesty, and afterwards the joy is the level of "love with delights," etc.

וזהו הוי"ה אלקינו ואח"כ מלך העולם הוא ההמשכה בחיצוניות העולמות אשר מלך שמו נקי עליהם.

And this is "Havayah our G-d." And afterwards, "King of the world" is the drawing down into the outer dimension (chitzoniyus) of the worlds, over which His name "King" is called.

ומעתה מוכן ענין ירידות הנשמות בגוף שהוא צורך עלייה (כי הנשמות עם היות שעלו במחשבה הרי נמשכים מבחי' אותיות המחשבה וע"י ירידתן בגוף וביטול היש לאין ע"י ברכת הדיוט כו')

From this, the matter of the souls' descents into the body is understood: it is for the sake of an ascent. (For the souls, although they "arose in thought," are nevertheless drawn from the level of the letters of thought; and through their descent into the body and the nullification of the something into nothing through "the blessing of a commoner," etc.,

ממשיכים בחי' גילוי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע בעל המחשבה כו' כנ"ל, ועיין בפ' וישב בד"ה כה אמר כו' ונתתי לך מהלכים בין העומדים כו') והיינו ע"י אתכפיה ואתהפכא.

they draw down the level of a revelation of the light that fills all worlds (memalei kol almin) and the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), the Master of the thought, etc., as mentioned above. And see in Parshas Vayeshev, in the discourse beginning "Thus says," etc., "and I will give you places to walk among those who stand," etc.) And this is through subduing (iskafya) and transforming (is'hapcha).

והוא הטעם אשר ברא ה' את הקליפות בכדי לעשות ולתקן שע"י יהיה העלייה הגדולה כו'. וזהו אלה מסעי בניי [בני ישראל]. פי' עליותם ממטה למעלה. ואמר ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם.

And this is the reason G-d created the kelipos: in order to make and to rectify, so that through this there will be the great ascent, etc. And this is "These are the journeys of the children of Israel": that is, their ascents from below to above. And it says, "And Moshe wrote their goings-forth according to their journeys."

14 וענין ויכתוב היינו כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] חותמו של הקב"ה אמת פי' כי החכמה נקראת אמת כי כשמשיג איזה דבר בהשכלתו אזי יודע שכן הדבר והוא האמת כו'.

And the matter of “And he wrote” is as our Sages, of blessed memory, said: “The seal of the Holy One, blessed be He, is truth.” That is: Chochmah (wisdom) is called truth, for when one grasps something with his intellect, he then knows that the matter is so, and that it is the truth, etc.

ועמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פל"ה בהג"ה [בהגהה] ונקראת חותם עד"מ החותם שהוא שם האדם הנכתב בדיו גשמי ע"ג [על גבין] הנייר

And see what is written in Sefer Shel Beinonim [the Tanya], chapter 35, in the gloss. And it is called a seal — by way of analogy, the seal that is a person's name written in physical ink upon paper.

והנה השם בעצם אינו ערוך לגבי עצמיות בעל השם וכ"ש [וכל שכן] וק"ו [וקל וחומר] כשנכתב בדיו שהיא רק בחי' עשייה גשמיות וכך בחי' חכמה הוא

Now, the name in itself bears no comparison to the essence of the one who bears the name; all the more so, and a fortiori, when it is written in ink, which is merely the level of physical action. So too the level of Chochmah is

בחי' עשייה גשמיית לגבי א"ס ב"ה וכמ"ש כולם בחכמה עשית והרצון היא הנקרא שם שמו גימטריא רצון וחכמה היא החותם שהוא בחי' עשייה של השם.

the level of physical action relative to the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, as it is written, “You have made them all with wisdom.” And the will is what is called “the name” — shemo (“His name”) has the numerical value of ratzon (“will”) — and Chochmah is the seal, which is the level of the action of the name.

אך מ"מ כמו בגשמיות החותם הוא קיום על כל דבר שיחייב עצמו שכאשר יחתום שוב אין לשנות

Nevertheless, just as physically the seal is the confirmation of anything one obligates himself to, so that once he has sealed it, it can no longer be changed,

וכמו בנעילת יוכ"פ [יום כפור / יום הכפורים] וחתמנו בספר חיים בספר פרנסה ושוב לא ישונה כן בחי' א"ס ב"ה שלמעלה מעלה מהחכמה שורה ומתלבש בחכמה,

and as at Ne'ilah of Yom Kippur, “and seal us in the book of life,” in the book of livelihood, and then it will not be changed — so the level of the Infinite One, blessed be He, which is far above Chochmah, rests and is clothed in Chochmah.

וזהו ויכתוב משה כי משה הוא שושבינא דמלכא ואהרן שושבינא דמטרוניתא המעלה אותה אל החתן כי אהרן היה מניף הלויים.

And this is “And Moshe wrote”: for Moshe is the escort of the King, and Aharon the escort of the Queen (Matronita), who brings her up to the Bridegroom, for Aharon would wave the Levites.

15 וכן כללות נש״י [נשמות ישראל] בהעלותך את הנרות נשמת אדם קרויה נר ה' והיכן עליותם עד אל מול פני

So too the souls of Israel as a whole: “When you raise up the lamps” — the soul of man is called “the lamp of Havayah” — and to where is their ascent? Up to “toward the face of

המנורה ומשה הוא שושבינא דמלכא המשיך א״ס ב״ה מלמעלה למטה משל למלך שבעצמו אין דרכו לילך כך משה הוא המנהיג המשכת והתגלות אלקות תוך העולמות.

the Menorah.” And Moshe is the escort of the King, who drew the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, from above to below — like a king, whose way is not to go by himself; so Moshe is the one who leads the drawing down and revelation of G-dliness within the worlds.

16 ולכן ויכתוב משה לפי שהוא מבחי' חכמה וירא ראשית לו כתב חותמו של הקב״ה אמת שהוא גילוי אור א״ס שבחכמה.

Therefore, “And Moshe wrote”: because he is of the level of Chochmah (wisdom) — “and he saw the beginning for himself” — he wrote “the seal of the Holy One, blessed be He, is truth,” which is the revelation of the Infinite Light (Or Ein Sof) that is within Chochmah.

והמשיך זה למטה להיות בהם כח לעלות אל ה' ממטה למעלה כי א״א היה להם להתעלות תחלה בעצמן כי אלמלא עוזרו כו'.

And he drew this down below, so that they would have the power to ascend to G-d from below to above. For it would have been impossible for them to raise themselves up at first on their own, for “were it not that He helps him,” etc.

17 וזהו כענין ברכת המצות שהוא המשכת אתעדל״ע [אתערותא דלעילא] שיוכל להעלות הדבר גשמי שבו נעשה המצוה כו'.

And this is like the matter of the blessing over the mitzvot, which is the drawing down of an arousal from above, so that one can elevate the physical thing with which the mitzvah is done, etc.

וכנזכר לעיל בפיי א"ת [אל תקרי] מ"ה [שם מ"ה] אלא מאה שע"י המאה ברכות נמשך כח להיות בחיי מ"ה [שם מ"ה] וביטול ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הברכות שם דגבי העלאה שע"י ברכת המצות הוא ג"כ ע"י שם מ"ב.

And as was mentioned above in explaining “do not read mah but me’ah”: through the hundred blessings, power is drawn down for there to be the level of Mah and self-nullification (bittul). And see Pri Etz Chaim, Sha’ar HaBerachos, there, that the elevation brought about by the blessing over the mitzvos is also through the Name of forty-two [letters].

וכך עד"ז ענין ויכתוב משה כו' דגבי מ"ב מסעות הוא המשכת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שע"ז יהיה ההעלאה.

So too, in the same way, is the matter of “And Moshe wrote,” etc., regarding the forty-two journeys: it is the drawing down of an arousal from above, so that through this the elevation will come about.

וכן עכשיו המשכה זו הוא על ידי עסק התורה וכמ"ש ותורה אור שהיא המאירה נפש

And likewise now, this drawing down is through the study of Torah, as it is written, “and the Torah is light”: it is what illuminates the soul

האדם כחינת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שיהיה בה כח לעלות באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] (וכמ"ש ע"פ ואתחנן כו' ועיין בפ' תצוה בד"ה ועשית ציץ כו' פתוחי חותם כו').

of man, the level of an arousal from above, so that it will have the power to ascend through an arousal from below (as is explained on the verse “And I besought,” etc.; and see in Parshas Tetzaveh, in the discourse beginning “And you shall make a plate,” etc., “the engravings of a seal,” etc.).

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] (בפתיחתא דמדרש איכה) ע"פ ואותי עזבו ואת תורת לא שמרו הלואי אותי עזבו ואת תורת שמרו כו' המאור שבה היה מחזירן למוטב.

Therefore our Sages, of blessed memory, said (in the Pesichta of Midrash Eichah), on the verse “And Me they forsook, and My Torah they did not keep”: “Would that they had forsaken Me and kept My Torah,” etc., “the light in it would have brought them back to the good.”

והנה תחלה אמר ויכתוב מוצאיהם למסעיהם מוצאיהם היינו מקור נשמות ישראל כענין שנאמר וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו.

Now, first it says, “And he wrote their goings-forth according to their journeys.” “Their goings-forth” is the source of the souls of Israel, as in what is said, “and like a source of water, whose waters do not fail.”

18 והוא למעלה מבחי' מחשבה כי אע"פ [אף על פי] שאמרו דישראל עלו במחשבה היינו ששם עלו עצמיות נשמות ישראל.

And it is above the level of thought. For although they said that “Israel arose in thought,” that means that the essence of the souls of Israel arose there.

אבל מקורן ושרשן הוא למעלה יותר בבחי' בעל המחשבה בעל הרצון ומשם המשיך הארה כדי להיות להם כח לעלות ממטה למעלה.

But their source and root is higher still, in the level of the Master of the thought, the Master of the will; and from there he drew down a radiance, so that they would have the power to ascend from below to above.

וזהו למסעיהם ר"ל [רוצה לומר] הנסיעה וההעלאה שממטה. ע"פ ה' פי' שהעליה הוא למעלה מבחי' פי ה' שהוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ברוח פיו כל צבאם ואח"כ ואלה מסעיהם למוצאיהם ר"ל [רוצה לומר] וזהו העליה עד מוצאיהם ממטה למעלה:

And this is “according to their journeys,” meaning the journeying and elevation from below. “By the mouth of Havayah”: that is, the ascent is above the level of “the mouth of Havayah,” which is the light that fills all worlds (memalei kol almin) — “by the breath of His mouth, all their host.” And afterwards, “and these are their journeys according to their goings-forth,” meaning: this is the ascent up to their goings-forth, from below to above.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/masei/4/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok